

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Університетські студії»

Змістові модулі:

«Я – студент», «Лідерство-служіння», «Вступ до спеціальності»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»
спеціалізації дошкільна освіта, іноземна мова

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0488/18
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2018 р.

Київ – 2018

Розробники:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 2 від 05 вересня 2018 року

Завідувач кафедри початкової освіти Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01
«Початкова освіта»

« 05 » 09 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Г.Л. Бондаренко

Робочу програму перевірено

« 05 » 09 2018 р.

Заступник директора Педагогічного інституту

М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Університетські студії»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>4 / 120</i>	
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Кількість змістових модулів із розподілом:</i>	<i>3</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>120</i>	<i>120</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>56</i>	<i>16</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>8</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>56</i>	<i>104</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>залік</i>	<i>залік</i>
<i>Змістовий модуль «Я – студент»</i>		
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>14</i>	<i>4</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>14</i>	<i>26</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Змістовий модуль «Лідерство-служіння»</i>		
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>14</i>	<i>4</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>14</i>	<i>26</i>
<i>Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»</i>		

<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>60</i>	<i>60</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>28</i>	<i>8</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>14</i>	<i>52</i>

Для проведення практичних занять (тренінгів) змістового модуля «Лідерство-служіння» доцільний поділ студентів на підгрупи в кількості 10-15 чоловік.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розгляд особливостей організації навчальної, наукової, громадської діяльності у закладі вищої освіти з метою адаптації та підготовки студентів до освітнього процесу; ознайомлення з філософією лідерства-служіння, сприяння лідерському становленню здобувачів освіти; розкриття специфіки майбутньої професії, формування потреби в професійному та особистісному розвитку.

Завдання навчальної дисципліни:

- усвідомлення корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка, що дозволить реалізовувати громадянські права й обов'язки, обирати способи діяльності й моделі поведінки, відповідні законам України;
- ознайомлення зі специфікою навчання в закладі вищої освіти, раціональними методами організації самостійної роботи, особливостями командної взаємодії студентів;
- оволодіння позитивним досвідом лідерської поведінки та взаємодії в команді, що дозволить діяти соціально відповідально, поважати різноманітність і мультикультурність у педагогічній діяльності;
- усвідомлення особливостей, структури педагогічної діяльності, змісту й специфіки майбутньої професії, її суспільного значення, що дозволить вирішувати проблеми в процесі професійної діяльності, приймати обґрунтовані рішення;
- ознайомлення з системою освіти в Україні, завданнями початкової школи, правами та обов'язками вчителя, організацією освітнього процесу в початковій школі відповідно до сучасних вимог, чинного законодавства;
- розвиток творчої особистості майбутнього вчителя, його індивідуальності, спрямованість на вироблення компетентностей, необхідних для успішної педагогічної діяльності, самореалізації в професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

- аналізувати соціально значущі проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій Київського університету імені Бориса Грінченка;
- володіти раціональними методами організації самостійної роботи в закладах вищої

- освіти, що дозволить здійснювати пошук, аналіз, систематизацію та узагальнення професійно-педагогічної інформації з різних джерел та формулювати логічні висновки;
- здійснювати партнерську взаємодію з учнями, їх батьками, колегами, соціальними інститутами на основі принципів лідерства-служіння, формувати команду в студентському, громадському, педагогічному середовищі;
  - володіти достатніми знаннями специфіки майбутньої професії, що дозволить формувати компетентності, необхідні для успішної педагогічної діяльності, самореалізації;
  - знати зміст нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу в Україні, початковій школі.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль «Я – студент»							
Тема 1. Історія створення і розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка	4	2					2
Тема 2. Особливості студентської діяльності	4	2					2
Тема 3. Організація навчальної діяльності студента в закладах вищої освіти	4	2					2
Тема 4. Організація навчального процесу за кредитно-модульною системою	4		2				2
Тема 5. Організація роботи студента в інформаційному середовищі Університету	4		2				2
Тема 6. Роль команди в організації навчання здобувачів освіти	4		2				2
Тема 7. Саморозвиток і самовдосконалення студента	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8		-		14
Змістовий модуль «Лідерство-служіння»							
Тема 1. Лідерство-служіння в житті Університету	4			2			2
Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки	4			2			2
Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія	4			2			2
Тема 4. Лідер як харизматична особистість	4			2			2
Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з	4			2			2

позицій лідера							
Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера	4			2			2
Тема 7. Представлення проектів	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30			14	-		14
Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»							
Змістовий модуль 1. Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи							
Тема 1. Сутність педагогічної діяльності вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти	4	2					2
Тема 2. Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи	4	2					2
Тема 3. Соціальна роль вчителя, його функції, вимоги до діяльності та особистості	4		2				2
Тема 4. Педагогічна культура вчителя. Імідж сучасного вчителя початкової школи	4	2					2
Тема 5. Стилї педагогічної діяльності вчителя. Індивідуальний стиль вчителя початкової школи	4	2					2
Тема 6. Педагогічна техніка вчителя	4		2				2
Тема 7. Педагогічне спілкування у професійній діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14
Змістовий модуль 2. Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної діяльності вчителя початкової школи							
Тема 1. Початкова школа у системі загальної середньої освіти	4	2					2
Тема 2. Здобувачі освіти школи першого ступеня	4	2					2
Тема 3. Організація освітнього процесу в початковій школі	4	2					2
Тема 4. Сучасна організація навчальної діяльності в початковій школі	4		2				2
Тема 5. Сучасні вимоги до уроку в початковій школі	4		2				2
Тема 6. Виховна діяльність вчителя початкової школи	4		2				2
Тема 7. Педагогічна взаємодія вчителя з молодшими школярами та їх батьками	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8		-	-	14
Усього	60	14	14		-	-	28
Разом	120	20	22	14	-	-	56

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль «Я – студент»							
Тема 1. Історія створення і розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка	4	2					2
Тема 2. Особливості студентської діяльності	4	2					2
Тема 3. Організація навчальної діяльності студента в закладах вищої освіти	4	2					2
Тема 4. Організація навчального процесу за кредитно-модульною системою	4		2				2
Тема 5. Організація роботи студента в інформаційному середовищі Університету	4		2				2
Тема 6. Роль команди в організації навчання здобувачів освіти	4		2				2
Тема 7. Саморозвиток і самовдосконалення студента	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8			-	14
Змістовий модуль «Лідерство-служіння»							
Тема 1. Лідерство-служіння в житті Університету	4			2			2
Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки	4			2			2
Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія	4			2			2
Тема 4. Лідер як харизматична особистість	4			2			2
Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера	4			2			2
Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера	4			2			2
Тема 7. Представлення проектів	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30			14		-	14
Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»							
Змістовий модуль 1. Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи							
Тема 1. Сутність педагогічної діяльності вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти	4	2					2
Тема 2. Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи	4	2					2
Тема 3. Соціальна роль вчителя, вимоги до діяльності та особистості	4		2				2
Тема 4. Педагогічна культура вчителя. Імідж сучасного	4	2					2

вчителя початкової школи							
Тема 5. Стилї педагогічної діяльності вчителя. Індивідуальний стиль вчителя початкової школи	4	2					2
Тема 6. Педагогічна техніка вчителя	4		2				2
Тема 7. Педагогічне спілкування у професійній діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14
Змістовий модуль 2. Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної діяльності вчителя початкової школи							
Тема 1. Початкова школа у системі загальної середньої освіти	4	2					2
Тема 2. Здобувачі освіти школи першого ступеня	4	2					4
Тема 3. Організація освітнього процесу в початковій школі	4	2					4
Тема 4. Сучасна організація навчальної діяльності в початковій школі	4		2				4
Тема 5. Сучасні вимоги до уроку в початковій школі	4		2				4
Тема 6. Виховна діяльність вчителя початкової школи	4		2				4
Тема 7. Педагогічна взаємодія вчителя з молодшими школярами та їх батьками	4		2				4
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8			-	14
Усього	60	14	14			-	28
Разом	120	20	22	14			56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль «Я – студент»

Тема 1. Історія створення і розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка

Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Структурні підрозділи Київського університету імені Бориса Грінченка. Корпоративна культура Університету. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету. Життєвий і творчий шлях Бориса Грінченка.

Основні поняття теми: Київський університет імені Бориса Грінченка, структурні підрозділи Університету, корпоративна культура, життєвий і творчий шлях Бориса Грінченка.

Рекомендовані джерела:

Основні: 5

Додаткові: 5

Тема 2. Особливості студентської діяльності

Анатомо-фізіологічні та психічні особливості студентів. Соціально-психологічна характеристика студентства. Дидактичні, соціально-психологічні та професійні труднощі студентів першого курсу. Закон України «Про вищу освіту» (2014 рік) про академічну доброчесність, академічну мобільність, академічну свободу учасників освітнього процесу. Права та обов'язки студентів-грінченківців. Кодекс студента Університету. Рівні та ступені вищої освіти за законом України «Про вищу освіту». Студентська діяльність, її мета, особливості організації, засоби оптимізації.

Основні поняття теми: права та обов'язки здобувачів вищої освіти, студентів-грінченківців, особливості студентського віку, студентська діяльність.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4, 5

Додаткові: 5

Тема 3. Організація навчальної діяльності студента в закладах вищої освіти

Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» (2014 рік) про організацію навчальної діяльності в закладах вищої освіти. Нормативні документи, які визначають організацію навчального процесу – навчальний план, навчальна програма, розклад навчальних занять, індивідуальний план студента. Форми організації навчання у закладах вищої освіти. Особливості підготовки до різних видів занять студентами.

Навчальна діяльність студента як комунікативний процес. Мовленнєва діяльність, її види: аудіювання, говоріння, читання, письмо. Формування навичок слухання (аудіювання), читання, конспектування та вмінь робити інші тематичні виписки. Види роботи з літературними джерелами. Письмові творчі роботи. Загальні вимоги щодо змісту, структури, оформлення есе, реферату.

Основні поняття теми: навчальний план, навчальна програма, розклад навчальних занять, індивідуальний план студента.

аудіювання, говоріння, читання, письмо, доповідь, виступ, есе, реферат.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4, 5

Додаткові: 4, 5

Тема 4. Кредитно-модульна система організації освітнього процесу

Сутність та особливості Болонського процесу. Закон України «Про вищу освіту» (2014 рік) про організацію навчальної діяльності за кредитно-модульною системою. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС). Кредитно-модульна система організації навчального процесу в Університеті. Контроль успішності студентів. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Основні поняття теми: кредитно-модульна система, європейська кредитна трансферно-накопичувальна система, лекція, семінар, практичні, лабораторні заняття, залік, екзамен.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 5

Тема 5. Організація роботи студента в інформаційному середовищі Університету

Робота з інформаційними ресурсами у мережі Інтернет. Загальна інформація про мережу Інтернет. Пошук наукової та спеціальної інформації. Пошукові системи. Портал Університету.

Основні поняття теми: Інтернет, портал Університету.

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 5

Тема 6. Роль команди в організації навчання здобувачів освіти

Командна взаємодія як потужний навчальний і творчий потенціал. Студентська академічна група, її структура. Правила ефективної взаємодії в групі. Шляхи формування успішної команди та забезпечення її ефективної діяльності.

Основні поняття теми: команда, студентська група, командна взаємодія.

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 5

Тема 7. Саморозвиток і самовдосконалення студента

Професійне становлення особистості вчителя. Модель професіонала. Особистісне та професійне самовизначення. Процес самопізнання. Саморозвиток, його принципи та правила. Шляхи досягнення успіху. Роль самостійної роботи в професійному зростанні майбутнього вчителя. Форми самостійної роботи у закладі вищої освіти.

Основні поняття теми: модель професіонала, самопізнання, саморозвиток, успіх.

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5

Змістовий модуль «Лідерство-служіння»**Тема 1. Лідерство служіння в Київському університеті імені Бориса Грінченка**

Корпоративна культура університету. Місія, візія, цінності Київського університету імені Бориса Грінченка. Філософія лідерства-служіння в Університеті. Служіння як основний вид діяльності лідера. Лідерство. Відмінності лідерства від менеджменту. Теорії лідерства.

Основні поняття теми: корпоративна культура Київського університету імені Бориса Грінченка, лідерство, менеджмент, лідерство-служіння.

Рекомендована література:

Основна: 5

Додаткова: 2, 3, 5

Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки

Лідер, його ознаки. Організаторські здібності. Особистісні якості. Типи лідерів. Діагностування власних лідерських якостей.

Основні поняття теми: лідер, ознаки, типи.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 2, 3, 5****Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія**

Команда, її ознаки, символи. Переваги командної роботи. Шляхи створення команди. Командна взаємодія. Роль лідера у команді.

Основні поняття теми: команда, командна взаємодія, створення команди.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 2, 3, 5****Тема 4. Лідер як харизматична особистість**

Харизма. Харизматичні характеристики лідера: енергійність, поважна, впливова зовнішність, привабливість, незалежність характеру, ораторські здібності, адекватне сприйняття похвал, упевнена манера триматися в різних ситуаціях, гідні та впевнені манери поведінки. Ораторське мистецтво у розвитку лідерських якостей (виступ).

Основні поняття теми: харизма, ораторське мистецтво, виступ.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 1, 2, 3, 5****Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера**

Конфлікт, його причини та види. Способи поведінки у конфлікті. Технологія вирішення конфлікту. Позиція лідера в конфлікті.

Основні поняття теми: конфлікт, співпраця, компроміс, поступка, уникнення, суперництво, технологія вирішення конфлікту.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 2, 3, 5****Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера**

Тайм-менеджмент про вміння організації себе і планування свого часу. Визначення цілей лідером. Причини витрати часу. Правила планування часу.

Основні поняття теми: тайм-менеджмент, правила планування часу.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 2, 3, 5****Тема 7. Представлення проектів**

Соціальний проект студентів, спрямованість на подолання певних проблем громади власними силами. Захист групових проектів студентів.

Основні поняття теми: соціальний проект.

Рекомендована література:**Основна: 5****Додаткова: 5**

Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»

Змістовий модуль 1. Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи

Тема 1. Сутність педагогічної діяльності вчителя початкової школи

Виникнення і становлення педагогічної діяльності. Непрофесійна педагогічна діяльність. Педагогічна діяльність як професія. Педагог, спектр педагогічної професії. Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності: мета, суб'єкт, об'єкт, результат діяльності. Види професійної педагогічної діяльності. Можливості професійного росту педагога в системі освіти.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, непрофесійна та професійна педагогічна діяльність, педагог, учитель початкових класів закладу загальної середньої освіти, структура та види педагогічної діяльності вчителя.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 4, 5

Додаткова: 4, 5

Тема 2. Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи

Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи. Основні трудові функції вчителя згідно з Професійним стандартом «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2017). Творчий характер педагогічної діяльності. Професійний саморозвиток вчителя початкової школи.

Основні поняття теми: особливості педагогічної діяльності, трудові функції вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 4

Додаткова: 4

Тема 3. Соціальна роль вчителя початкової школи, вимоги до діяльності та особистості

Соціальна роль вчителя початкової школи. Права та обов'язки вчителя відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту». Сучасні вимоги до професійної діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти та його особистісних якостей згідно з концепцією «Нова українська школа».

Основні поняття теми: права та обов'язки вчителя початкової школи, педагогіка партнерства, дитиноцентризм.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4

Додаткова: 4

Тема 4. Педагогічна культура вчителя. Імідж сучасного вчителя початкової школи

Соціальна значущість педагогічної культури. Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності. Основні складові педагогічної культури. Рівні педагогічної культури вчителя, їх характеристика. Імідж сучасного вчителя початкової школи. Внутрішні та

зовнішні складові іміджу вчителя початкової школи. Вимоги до зовнішності вчителя.

Основні поняття теми: педагогічна культура, складові та рівні педагогічної культури вчителя, імідж вчителя.

Рекомендована література:

Основна: 4

Додаткова: 4

Тема 5. Стилї педагогічної діяльності вчителя. Індивідуальний стиль вчителя початкової школи

Стиль педагогічної діяльності вчителя. Складові стилю педагогічної діяльності вчителя. Характеристика основних стилів педагогічної діяльності вчителя початкової школи. Індивідуальний стиль вчителя початкової школи, його ознаки, поради щодо формування.

Основні поняття теми: стиль педагогічної діяльності вчителя, його складові, основні типи, ознаки індивідуального стилю вчителя.

Рекомендована література:

Основна: 4

Додаткова: 4

Тема 6. Педагогічна техніка вчителя початкової школи

Педагогічна техніка вчителя початкової школи. Основні компоненти педагогічної техніки вчителя. Міміка і пантоміміка вчителя початкових класів. Жести у діяльності вчителя початкової школи. Голос як інструмент роботи вчителя початкової школи. Культура і техніка мовлення вчителя. Керування психофізичним станом.

Основні поняття теми: педагогічна техніка, міміка, пантоміміка, жести, рухи, постава, голос вчителя, культура і техніка мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 4

Додаткова: 4

Тема 7. Педагогічне спілкування у професійній діяльності вчителя початкової школи

Педагогічне спілкування як вид професійної діяльності вчителя початкової школи. Функції педагогічного спілкування. Ознаки педагогічного спілкування вчителя початкової школи. Структура педагогічного спілкування вчителя початкової школи з учнями на уроці, з їх батьками. Основні складові успішного спілкування з батьками учнів початкової школи. Толерантність та взаємоповага у спілкуванні з колегами. Культура мовлення вчителя початкової школи.

Основні поняття теми: педагогічне спілкування, його функції, ознаки, етапи, культура мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 4

Додаткова: 4

Змістовий модуль 2. Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної

діяльності вчителя початкової школи

Тема 8. Початкова школа у системі загальної середньої освіти України

Загальне уявлення про систему освіти в Україні, її структуру та завдання закладів освіти відповідно до Законів України «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту». Початкова школа як основне місце професійної діяльності вчителя початкових класів. Закони України «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» про завдання освітнього процесу в початковій школі. Концепція «Нова українська школа» (2016) про мету, завдання, основні компоненти, ключові компетентності сучасної початкової школи.

Основні поняття теми: система освіти, структура системи освіти, початкова школа, основні нормативні документи.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 4

Додаткова: 4

Тема 9. Здобувачі освіти школи першого ступеня

Дитина молодшого шкільного віку, її основні анатомо-фізіологічні, психічні характеристики. Особливості виховання, навчання та розвитку молодшого школяра. Права та обов'язки учнів початкової школи.

Основні поняття теми: анатомо-фізіологічний, психічний розвиток молодшого школяра, навчання, виховання, розвиток учня початкової школи.

Рекомендована література:

Основна: 4

Додаткова: 4

Тема 10. Організація освітнього процесу в початковій школі

Основні нормативно-законодавчі документи, які визначають організацію освітнього процесу в початковій школі. Концепція «Нова українська школа» (2016) про основні зміни початкової школи: сучасне освітнє середовище, виховання на цінностях, орієнтація на учня, педагогіка партнерства, новий зміст початкової освіти. Державний стандарт початкової освіти про вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти, освітні галузі, загальний обсяг навчального навантаження та форму державної атестації. Навчальні програми для 1-4 класів. Типові освітні програми для початкової школи.

Основні поняття теми: освітній процес, державний стандарт початкової освіти, навчальні програми, сучасне освітнє середовище.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3

Додаткова: 4

Тема 11. Сучасна організація навчальної діяльності в початковій школі.

Організація навчальної діяльності в початковій школі. Психологічні особливості навчальної діяльності в початковій школі. Проектна діяльність учнів початкової школи. Ігрові методи навчання молодших школярів. Інтеграція навчального матеріалу.

Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів. Групові та парні форми організації освітнього процесу в початкових класах. Застосування інформаційно-комунікативних технологій у освітньому процесі.

Основні поняття теми: проектна діяльність, ігрові методи навчання, інтеграція навчального матеріалу, ІКТ.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 4

Додаткова: 4

Тема 12. Урок як основна форма навчальної діяльності у школі.

Урок як основна форма навчальної діяльності в школі першого ступеня. Типи уроків та їх структура. Сучасні вимоги до уроку в початковій школі. Організація навчання молодших школярів на дослідницькій основі.

Основні поняття теми: урок, їх типи та структура, вимоги.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3

Додаткова: 4

Тема 13. Виховна діяльність вчителя початкової школи

Виховний процес як невід'ємна складова освітнього, орієнтація на загальнолюдські цінності. Організація виховної діяльності у початковій школі через наскрізний досвід. Формування виховного середовища в початкових класах. Виховна функція уроку в початковій школі. Позакласна робота з молодшими школярами, її завдання, зміст, види.

Основні поняття теми: виховний процес, виховне середовище, загальнолюдські цінності, позакласна робота.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3

Додаткова: 4

Тема 14. Педагогічна взаємодія з молодшими школярами та їхніми батьками

Побудова партнерських взаємин між учнем і учителем. Орієнтація на потреби молодшого школяра в освітньому процесі, дитиноцентризм. Траєкторія розвитку кожної дитини. Основні способи впливу на молодшого школяра. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи з батьками учнів.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, партнерські стосунки, дитиноцентризм, траєкторія розвитку.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3

Додаткова: 4

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Ma Kc	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4

		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	-	-	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	-	-	3	3	4	4
Відвідування практичних занять	1	-	-	7	7	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	4	40	-	-	3	30	4	40
Робота на практичному занятті	10	-	-	7	70	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	6	30	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		14	87	21	132	14	77	15	87
Максимальна кількість балів			383						
Розрахунок коефіцієнта 3,83									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Прочитайте твори Бориса Грінченка для дітей, складіть анотацію до них (5-6 творів)	4	5
2	Підготуйте вступ, основну частину, висновок до міні-промови на одну з тем «Як стати успішним студентом», «Мій ідеал», «Відомі особистості, які надихають».	5	5
3	Складіть план свого професійного розвитку за матрицею. Поданою в практикумі «Сходьки зростання» на с. 75-76.	5	5
4	Підготуйте груповий соціальний проект, спрямований на подолання певних проблем громади власними силами.	14	30
5	Проведіть інтерв'ю з вчителем початкової школи на тему «Що є найважливішим у професії вчителя?» і зніміть його на відео. Складіть власний коментар.	6	5
6	Напишіть есе на тему «Яким вчителем я хочу бути?».	2	5
7	Доберіть вправи для розвитку голосу (3-4 для кожної характеристики – сила, висота, темп, тембр) і продемонструйте їх виконання. Розучіть 10 скоромовок.	6	5

8	Складіть портрет молодшого школяра. Дізнайтеся про інтереси та потреби учнів початкової школи за допомогою інтерв'ю, анкетування, опитування. Результати міні-дослідження представте у графічному вигляді.	6	5
9	Проведіть фізкультхвилинку, рухливу гру для учнів початкової школи.	4	5
10	Підготуйте виступ для самопрезентації перед молодшими школярами, колегами, батьками.	4	5
	Разом	56	75

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль здійснюється у формі модульних контрольних робіт, кожна з яких відповідає завданням окремого змістового модулю.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого заліку з дисципліни «Університетські студії» за результатами отриманих балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка.
Корпоративна культура Університету.

Життєвий і творчий шлях Бориса Грінченка.

Права та обов'язки студентів-грінченківців. Кодекс студента Університету.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС).

Кредитно-модульна система організації навчального процесу в Університеті.

Форми організації навчання у закладах вищої освіти. Особливості підготовки до різних видів занять студентами.

Види роботи з літературними джерелами.

Пошук наукової та спеціальної інформації в мережі Інтернет, на порталі Університету.

Професійне становлення особистості вчителя.

Філософія лідерства-служіння в Університеті.

Лідер, його ознаки.

Команда, її ознаки, шляхи створення.

Харизматичні характеристики лідера.

Конфлікт, його причини та способи поведінки в конфлікті.

Технологія вирішення конфлікту.

Тайм-менеджмент про вміння організації себе і планування свого часу.

Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності.

Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи.

Сучасні вимоги до професійної діяльності вчителя початкових класів згідно з концепцією «Нова українська школа».

Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності. Основні складові педагогічної

культури.

Імідж сучасного вчителя початкової школи. Внутрішні та зовнішні складові іміджу вчителя початкової школи.

Характеристика основних стилів педагогічної діяльності вчителя початкової школи.

Педагогічна техніка вчителя початкової школи, її основні компоненти.

Структура педагогічного спілкування вчителя початкової школи з учнями на уроці.

Основні складові успішного спілкування з батьками учнів початкової школи.

Концепція «Нова українська школа» (2016) про мету, завдання, основні компоненти, ключові компетентності сучасної початкової школи.

Основні анатомо-фізіологічні, психічні характеристики молодшого школяра.

Особливості виховання, навчання та розвитку молодшого школяра.

Концепція «Нова українська школа» (2016) про основні зміни початкової школи.

Організація навчальної діяльності в початковій школі.

Проектна діяльність учнів початкової школи.

Ігрові методи навчання молодших школярів.

Інтеграція навчального матеріалу.

Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів.

Групові та парні форми організації освітнього процесу в початкових класах.

Застосування інформаційно-комунікативних технологій у освітньому процесі.

Сучасні вимоги до уроку в початковій школі.

Організація навчання молодших школярів на дослідницькій основі.

Організація виховної діяльності у початковій школі з орієнтацією на загальнолюдські цінності, через наскрізний досвід.

Орієнтація на потреби молодшого школяра в освітньому процесі, дитино центризм.

Траєкторія розвитку кожної дитини.

Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи з батьками учнів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни «Університетські студії»

Разом 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 14 год., семінарські заняття – 22 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Змістовий модуль «Я – студент»

Разом: 30 год., лекції – 6 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 14 год., модульний контроль – 2 год.

Назва модуля	Змістовий модуль «Я – студент»							
Теми лекцій (відвідування – 3 бали)	Історія створення і розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка	Особливості студентської діяльності	Організація навчальної діяльності студента в закладах вищої освіти					
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 4+40=44 балів)				Організація навчального процесу за кредитно-модульною системою	Організація роботи студента в інформаційному середовищі Університету	Роль команди в організації навчання здобувачів освіти	Саморозвиток і самовдосконалення студента	
Самостійна робота	3 завдання по 5 балів=15 балів							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)							
Разом	87 балів							

Змістовий модуль «Лідерство-служіння»

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 14 год., модульний контроль – 2 год.

Назва модуля	Змістовий модуль «Лідерство-служіння»						
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 7+70=77 балів)	Лідерство-служіння в житті Університету	Лідери, їх типи та ознаки	Роль лідера у команді, командна взаємодія	Лідер як харизматична особистість	Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера	Тайм-менеджмент для становлення лідера	Представлення проектів
Самостійна робота	(1 завдання-проект) 30 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів						
Разом	132 бали						

Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»

Разом: 120 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»	
Назва модуля	Особливості професійної діяльності вчителя початкової школи	Заклад загальної середньої освіти як основне місце професійної діяльності вчителя початкової школи
Кількість балів за модуль	77 балів	87 балів
Теми Лекцій (відвідування – 7 балів)	Сутність педагогічної діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Початкова школа у системі загальної середньої освіти
	Особливості педагогічної діяльності вчителя початкової школи	Здобувачі освіти школи першого ступеня
	Педагогічна культура вчителя. Імідж сучасного вчителя початкової школи	Організація освітнього процесу в початковій школі
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 7+70=77 балів)	Соціальна роль вчителя, його функції, вимоги до діяльності та особистості	Сучасна організація навчальної діяльності в початковій школи
	Стилі педагогічної діяльності вчителя. Індивідуальний стиль вчителя початкової школи	Сучасні вимоги до уроку в початковій школі
	Педагогічна техніка вчителя	Виховна діяльність вчителя початкової школи
	Педагогічне спілкування у професійній діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Педагогічна взаємодія вчителя з молодшими школярами та їх батьками
Самостійна робота	15 балів	15 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів	Модульна контрольна робота 25 балів
Разом	164 бали	
Усього	383 бали	
Коефіцієнт	3,83	

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Закон України «Про освіту» 2145-VIII від 05.09.2017
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту» 1556-VII від 25.07.2018
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Концепція «Нова українська школа» від 27.10.2016
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Фіцула М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. Для студентів вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2011. – 168 с.
<https://bohdan-books.com/upload/iblock/786/7869a42e1e38c79e260184d8bfb00ce8.pdf>
5. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін.; за заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 278 с.
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20O_B_%20Zhylytsov_S_O_Karaman_KUBG.pdf

Додаткові

1. Бондаренко Г.Л. Сім секретів риторичного успіху вчителя початкової школи / Г. Бондаренко // Початкова школа і сучасність. – 2016. – №8(24). – С.10-115 (Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/14985/1/H_Bondarenko_PSHIS_8%2824%29_2016.pdf)
2. Максвелл Дж. Розвинуь лідера у собі / Пер. з англ.. Н. Гербіш. – К. : Брайт Стар Паблішинг, 2013. – 184 с.
3. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб. / О.О.Нестуля, В.В.Карманенко. – К. : Знання, 2013. – 287 с.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : [підр. для студ. пед. факультетів] / О.Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.
5. Сходинки до зростання. Практикум до навч. посіб. «Я – студент» / Огнев'юк В.О., Жильцов Б.О., Морзе Н.В. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В.О. – К. : Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2018. – 84 с.
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20O_B_%20Zhylytsov_S_O_Karaman_KUBG.pdf